

Latweeschu Awises.

50. gaddagahjums.

No. 28.

Trefschdeenâ, 14. (26). Juli.

1871.

Latweeschu Awises libds ar faween veestimmeneen malka par gaddu 70 kap. fudr.

Zelgawâ pefubtoht

1 rubl. f.

zittur aissubtoht (tappa: 70 kap., ekvedijija: 19½ kap., palkas nauda: 10½ kap.) lohpa 1 rubl. f.

Ja-apstelle: **Zelgawâ** awischu namma pee **Zanishewski**, **Rihgâ** pee **Daniel Winus**, teatera un wehwera elas sluhri un pee **Dr. Buchholz**, leela **Aleksander** eela Nr. 18. Wissi mahzitaji, fohlmesteri, pagasta waliditaji, ffrühweri un zitti tautas draugi teel luhgti, lai lassitajeem apgabda apstelleschana. — Redakteera adresse: Pastor **Sakranowicz** Luttringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Rahditajs: Wisjannafahs simas. Daschadas simas. Jantafchana un atbilda. „Prettifchana“ prettifchana. Darbs un nauda. Deema atshchana. Mitblu usarineschana. Dshchekera pappum. Weblam labbas taimes! Raud. rirgus. Labbis. un prettschur kirg. Sluddinaschana.

Wisjannafahs simas.

Berline 22. (10.) Juli. Baieru lehnisch no Wahzu keisara ar augstu gohda shmi puschlohts un generalis Tann par felbmarschalu ezejts. Waldiba pawehlejuse Wahzsemme zeeti ween mefleht pehz isbehgufcheem Parises dumpineefceem.

No **Rohmas** 22. (10.) Juli tohp sinnohts ka pahwests ditti effoht faslimmis un ka Italias walidiba tairfotees to faweenotu Italias lehnina walsti ezejt par keisara walsti.

No **Rihgas** nahf behdu simas, ka no 23—10. Juli ar koleera fehrgu effoht eefrgufchi pawiffam jau 224 zilweki. No scheem nomirruschi 78, wesseli tappuschchi 31 un wehl flimmi 115 zilweki. Wiffuwairahl no scheem faslimmufchi **Mastawas** un **Zelgawâ** forschattk. Polizeja isladusi pawehli, ka itkairam namma fainneekam ifwakkar femberkinds huhs eeleet sahles, fajauktas no 1 dallas dshesu witrioles un 5 dallahm lohka-ettika, kamehr tee wairs nesuird, lai no mehslu bedrehm laudihm schi fehriga newarretu uskrift. Labbi buhtu, kad pehz schi padohma taggad wiffur darritu, jo labbaki fargatees pee laika, ne ka kad jau par wehlu. Arri jau **Zelgawâ** laudis pabischkam sah ar scho fehrgu mirt. Ka dsirdam effoht jau lahdi 6 zilweki ar koleeru nomirruschi. — **Sergajtees** no negattawahm ohgahm, ahboleem un humberceem! R. S—z.

Daschadas simas.

No eelschfemmehm.

No **Rihgas**. Us semkoppibas israhdischannu schee semneeki dabujuschchi gohda malkas: **Johann Jürwelsohn** no frohna muishas **Torgel** pee **Behrnawas I.** gohda malku (20 rublu) par 5 gaddu wezzu bulli un **II.** gohd. malk. (10 rubl.) par 4 gaddu wezzu raibu bulli; **Kabilles** fainneeks **Zehfahs Lahn I.** gohd. malku par 2 gaddu wezzu melnu bulli; **Mikkel Smilga** no **Kaluzsem** muishas **I.** gohd. m. par 3 gaddu wezzu bulli; **atraitnei Dorothea Skulte** no **Mas Zumprawmuishas Plaweneel** mahjahm **I.** gohd. m. weeta medalli. Par firgeem **Willendes** pils **Pujala** fainneeks **Mikkel Lahn I.** gohd. m. un **Torgelu** fainneeks **Jahn Tamman II.** gohd. malku. (Mahj. w.)

— **Rihgâ** 30. Juni 2 zilweki ar koleera flimmibu apfgrufschchi un arri mirruschi, tais deenas pehz tam no **I.** libds **5.** Juli faslimma **23.** mirra **6.**

Zelgawas pilli gribb daschus darbus preekschâ nemt, ka warretu tam laikam, kamehr **Rihgas** pilli daschas pahrlabboschanas isdarrihs, ruhmi fataissh, ja zeenigs generalgubernatora f. gribbetu **Zelgawâ** pabuht. S.

Peepajas pilsehta nupat fastahdabs un gaismâ zelkabs trihs it derrigas un teizamas beedribas: „Lohpinu aisschaweschanas beedriba“, (**Zelgawas** leelai lohpu aisschaweschanas beedribai par palihgu), **Kurrai** **Peepajas** **Latw.** zeen. mahzitajs **Rottermund** par preekschneeku iswehlehts, tad ohtra irr „ugguns dshheja beedriba“ un trefcha „amatneeku beedriba“ (**Gewerbeverein**). Lai **Deems** pashds pilnâ mehtâ schihm trim beedribahm fastahditees un sekmetees un nest daudskahrtigus auglus zilwezibai par gohdu un fwehtibu! —

No **Kuldigas** simo, ka tur no tahs zittahrtigas kreisscholas, taggadejas jaunās gimnasijas, kas pehrn ruddeni dabuja sawu apstiprinaschannu no augstas waldischanas, jau 3 jaunekki sawu ekfameni nolikkuschchi, ka warr eet studereetes uniwersitetds. E. F. S.

— **Kuldigâ** 4. Juli bij atbrauzis, sawas gubernas wakkara pufses rewideeredams, **Kurfemmes** zeenigs gubernatora f. un tappa ar leelu gohda parahdischannu fanemts. **Wakkara** pilsehts bij puschlohts ar jaukahn uggunihm, jauncerikteto pilsehta dahrsu, ka laudihm bij ihsti ko skatitees. Schi jaukuma weeta, kas wiffu pilsehtu puschlo, irr ihpaschi zaur zeen. gubernatora lunga peepalishdsibu un usmuddinaschannu eekaisita un it ka pateikdamahs schinni wakkara stahdijahs wiffâ sawâ glihtumâ augstam weefim preekschâ. Ka dsirdam, zeen. gubernator lunga nemittejama ruhpeschanahs par sawas gubernas labklahschanohs arri tai leeta effoht sekmejusees, ka **Kuldidsneeki** warroht atkal zerribas smeltees us jauntaisamo tiltu par **Wentesuppi**. Lai **Deems** dohtu, ka schi firsniga wehleschanahs, kas no dauds tuhstosch firdihm atskann, reis warretu tapt ispidita! S.

No **Baukas** 3. Juli. Nu weenreis effam karstu waffaras laiku sagaidijuschchi. Isgahjuscha mehnescha beigâs un scho sahkoht debbes arween bes mahfukeem, deenas karstums pahri par 25 grabdeem, naktis 15—18, ka tee, kas ahbolinu un feenu sahkuschi plaut, nemas labbaki newarr wehletees. Arri fehjahn schis faufais

wehjainais gaisa ihsti derrigs. jo Mai un Juni mehnefchus lija un lija. Sinnams ka zaur to aufstaja pawasfari nowahrguschas seemas sehjas brangi atspiriga, rudsi ka preeks flattitees, bet kweefchi nefanehmahs wis ta, isflattahs tahdi paplahni. Darbs pee waffaraju laukeem zaur to leetu un flapjumu nowilzinajahs, daschäs weetas, fur smags leetus usnahza, ohtereis bij jasebj, zittäs atkal semmi nespehja papilnam isstrahdaht, ka taggad barru barreem reds linnus rawejam. Zittadi waffarajs, auhas, meefchi, linni, aug ittin kupli, plawäs sahles papilnam, dahrsös ahbeles piluas, bumbeeres, kirschi patufchi, dahrsja stahdi it falki, ka zerriba leetu leela, bagatu ruddeni sagaidiht.

Un kad muhsu druwas salko, tad arri ar wissu muhsu tautas labflahschann us preefschu jau ees, ka katris, kas grihb, warr eewehroht. Kad zilwekam truhkums, tad winsch meefigi un garrigi fanihzis, bet pilnigi pahrtizzis, mehdi atstahht dserschanu un zittus netikkumus pats no sewim, gehrbjajs glihtaki, dsihwo flaidraki, rauga ar katru deenu sawu dsihwes weetu jaukafu padarriht. Utgahdasa mees muhsu dsihwi preefsch 18 gaddeem un taggad, tad nomannisim zil tablu tiffufchi. Muhpiga fainneeka mahjas schinni laika labbi apkohptas, istaba ja ne no muhra, tad taf no apstehreteem waj afsahgeteem bakkeem buhweta, ar skursteni, gaischeem lohgeem, grihdu, bet toreis ehkas kupru kupreem, junti no welleneem, durwis semmas, fleegsni pahru pehdu augstumä, ka tahda butkä eefschä eijohht, bij jabaidahs, ka faklu nekusch. Augku kohlu dahrsi ifgaddus tohp leelaki un fur nemas nau bijufchi, tur cetaifiti, ka tas, kam neweena kohzina ap mahjahm nau, sewi par plahna galdina urbeju parahdahs. Zafalka ka ar bagatibu ir schodeen newarr leelitees, bet winnös laikös reitam kalpam ka fainneekam bij defmit pimberu pee rohkas, fahli, filkes, rattu smeeri, to wissu pee schihdina us parahda nehma. Gan dasch fainneeks to paschu wehl schodeen darra, bet pateesi pee tam nau tee laiki wainigi. — Preefschgaddeem dsirdeja gan daudsinajam par behrnu flohloschanu, bet ja kahds fainneeks buhtu gribbejis behrnu pilfehtas flohla fuhtiht, tad tahds wiffä pagasta par wehja grahbeju tappa turrehts. Taggad masäs draudsös reds 3—4 flohlas, seemas ar behrneem ka peebahstas, waffaras ar katru gaddu tohp pilnakas, pilfehta aprinka flohla it no 10 buhs 9 Latwju behrni, ne ween fainneeku, bet arri dascha kalpina behrus tur atrohдахs. Tee pagastii, kam flohlas buhschanä pa wezzam, jeb kam flohlas truhka, pohschahs palkaf teem, kas jau preefschä. Tä warretu wairahht ne ka peezus jaunus flohlas nammus pee wahrda faukt, kas taggad tohp taifiti. To apzerrdami, newarram zittadi ka preezatees un pateift muhsu tautas wadditajeem, mahzitajeem, fohlmeisterem un pagasta waldischanahm un luhgt, lai jo-prohjam gahda ar wissu firdi un spehku.

J. Sch.

Hapjalä leelfirsta krohna mantineeka pahris 29. Juni laipnigi fanehmufchi Widsemmes muischneeku wezzako. Keisariska augstiba krohna mantineeks 30. Juni dewees us Pehterburgu atpalkaf. S.

No ahrsemmehm.

Berlinē beidsamaja laika ballas lohti plohstjahs; lihds schim jau kahdi 6 tuhst. apflimmufchi un 1^{1/2} tuhst. no teem ar ballahm mirrufchi; no waldiras pusses tohp zeeti us to wiffi speesti, lai leekahs ballas pohsteht (stahdiht).

No **Wahzsemmes**. Kad nu awisēs tohp allasch minnehts no Gmses pilfehta, fur muhsu augsts Kungs un Keisars ka arri augsta Keisarene nupat bijufchi wesselibas awofschös, tad dasch awischu lassitajs taf arri gribbehs sinnaht, fur ka weeta atrohnahs un kahda ta. — Tad teufschu ihsti: Gms ir mas meestinsch, leeklunga walste (Herzogthum) Nassawä. Nassawas walste nau leela, tik to sto daku leela no Kursemmes, prohti 85 kwadrate (□) juhdes leela ar 430 tuhst. eedshwotajeem; bet schi semmitē dauds to wesselibas awofchu. Wihshahdenē, Nassawas galwas pilfehta, ween 2 auksti un 14 filti mineral wesselibas awofchi, fur daschu gaddu lihdi 15 tuhst. weesu no mallu mallahm un walstru walstehm fateff schi wesselibas uhdeni masgatees. Tä schi pilfehta widdü effohht weens awots, kam it karstē uhdens pee 50 grahdeem, kas no semmes iswerdoht. — Wihshahdenē 27 leeli wesselibas nammi uszelti, fur atnahdami weesi warr masgatees un wesselotees. — Tapat arri Nassawä ir wehl zits zeems ar wahrdu Nihderselker, fur flahbja uhdena awots arri newesselibas kungeem bruhkejams. — No schi awota par gaddu pahri par pusohtra miljona truhku zaur wissu Ciropu, pat lihdi Nihdindijai, aissuhta. — Gms meestinsch, fur arri par gaddu lihdi 4000 augsti un semmi weesi atbrauz masgatees filtä wesselibas awotä, ir dikti jaukä apgabbalä. — Arri wehl zittäs weetas Nassawä ir tahdi wehra nemmami mineral wesselibas awofchi. Gelfsch „Schlangenbad“ zeema turpat effohht 3 mineral awofchi un 10 masgafchanas weetas, kurrahm ihpasch spehks zilwela ahdu lihdsenu un mihsttu padarriht. E. F. S.

Rohma. Pahwests wissu laiku gudroja, kas nu buhtu labbaki, waj palikt Rohmä, jeb fanemt sawas leetas un dohtees us zittureni, warbuht us Franzijas Korsika fallu. Itstijis wehl grahmatu pee Frankfchu waldirneeka Tjera peepraffidams, waj warr kahdas zerribas us Franzijas palihdsibu turreht. Bet kas to dohs? Tjers k. atbildejis lohti smalki un mihligi, bet deewegan gaischi, ka Franzija newarr nebuht pahwestam tik drohfschu kluffu weetinu eerahdiht. Kahdu Italijsa tam Rohmä grihb pamest. Tä tad nu pahwests us augstajeem bashtzas kungeem teizis: „Gsmu taggad no wisseem atstahhts un grihbu tik us Deewu zerreht“ un taifahs Rohmä palikt un nogaidiht, ko laiki labbu nessihs.

Londoné schim brihscham miht tablsch weefis, Brasilijs (Deenw. Amerika) keisars. Augstais kungs effoht lohti labrigs, wiffas weetinas un leetinas schinnis semmés islubkotees; rihtós tik agri, fa wiffi wehl gull, zelkotees augschâ un zerejoht pa Londones eelabm, pahrnabzis, dauds mas atpubtees, nemmoht tad sawu augstu laulatu draugu lihdsi un eet atkal schur un tur; nesen bijis arri schibdu skohlâ un tur klausijees no eesabkuma lihdsi pat gallam.

Franzija. Schambor gras bij islaidis pee Frantschu tautas manifesti, kurrâ skaidreem wahredeem fakka, fa zere ihfâ laikâ par Franzijas kehniaw buht, turklaht arri peemian, ta us preefschu tad griib walddiht. Bet zaur scho rakstu, ihpaschi tamdeht, fa griib wiffadi Franziju gumdiht us karroschânu pret Italiu pahwestam par labbu, irr few lohti skahdejees un dauds draugu saudejis.

No **S. Klud** pilsehta (pee Paris) nostahsta scho notikkumu. Kad ap scho pilsehtu karroja, un laudis bareem behga abrà, tad arri weenam musika meisterim bij japamett pusedarbâ sawâ rakstamâ istabâ kahds dskli gudrohts musika raksts. Karrojoht tappa weens namš pehz obtra sagahits, kad nu karra trohlfnis apklussa, te musika meistera pirmee sohki dewahs us agrako nammu, bet namma wairs nebij, tik weena seena bij atklusees. Kas sinn, fur nu musika rakstam gals? Meisteris pee seenas preeg hjis reds seena skappiti ar durwihm, attaisa durwis un tawu brihnumu! winna eesahktais raksts tur gull sweiks un weffels. Meisteris to pakehris dohdahs steig-schu us kahdu nammu, fur klaweres un nemm sawu rakstu zauri spehleht, lai warretu to tablahk lihdsi gallam isstrahdaht, bet spehle un spehle, skann arweenu jaukati un eet lihdsi pat gallam, ta fa nefas netruhkt. Brihnum! te laffa us beidsamahs lappas, fa kahds Bruhschu kapellmeisters atraddis eesahkto rakstu un nehmis pabeigt un to skappiti eelizzis. Sawu wahrdus usdohdams luhds lai nemm par launu, fa pulka jauzees. Neds firds smalkumu paschâ karra wehtrâ!

Japanes walsti netruhkt arri wihru, kas deewegan ar raksteem publejahs; nu pat weens rakstnees pabeidsis sawu rakstu darbu, pee kurrâ 40 gaddus fehdejis, effoht lohpa 106 leelas grahmatas. Raksti tawu rakstischonu!

S.

✓ Zautaschana un atbilda.

3) Re Iggauni un Latweefchi ween te dshwo. Mehs winnas abbus lohpa sche faleekam, jebfchu katrai tautai sawa ihpascha walloda, tomehr eefsch politijas, eefsch tizzibas leetahm un fkehloschannahm, abbejas tautas weenadâ kahrtâ. Arri schihš abbas tautas kad winnas wezzus un jaunus laikus, wezzas un jaunus eeriktes labbi faproht, nau wis tee weenigee eedshwotaji eefsch Baltijas gubernijam. Winnu skaitlis irr gan dauds lee-

lahks un winnas jau no wezzu wezzeem laikeem schein dshwojufchas, bet winnas nau patwaldneezes un irr noliktas appaksch Semmestehwa likkumeem. Waj jelle teem, kas dauds simtu gaddu ar winneem lohpa schiuni semmè dshwomuschi un dshwojufchi, kurrâ schuhplus un jahrlus ta patti semme neffust un beidscht sawâ khepti usnehmuft, fur tee wairs nespehj tirinaht, — waj jelle teem muhsu tehusemme arri par sawu tehusemme nebuhs faukt. No palihdsetu errotes par faules karstumu, jeb par breefwiigu anku greechanohs, fur tomehr aisturreht tohs nespehjam, un kas turklaht leelu labbumu atneff? Tee wezzu laiku karri un karrotaji irr sen pagallam un semmes khepti duff. Mehs, kas taggad dshwojam ne-effam neds uswarretaji, neds arri uswarreti laudis, bet mums wisseem weenadi likkumi un preefschrakti un mahju rektes. Weens un tas patš Keisars mums wisseem weenadus likkumus dohd. Mums wisseem brihw pee wiffahm muhsu tehusemmes rektehm un peenahkumeem, pee wiffahm swabbadibahm un pee wiffahm makfaschanahm sawai tehusemmei par labbu, pehz sawem spehkeem dallibu nemt. Mehs newarram aisleegt, kad arri zitti ar tahdu paschu mislestibu us scho tehusemmei pilditi, fur mehs un winui dshwomuschi, kas muhs un winnas usturr un beidscht us muhschigu meeru sawâ khepti usnemš. Mehs taggad wairs nedshwojam zits par zittu pahzeldamees, bet weenlihdjigi lohpa, iwweens sawâ kahrtâ. Mums wisseem lohpa sawâ tehusemme, lai buht zerribas, preekt, waj nelaimes, bailibas un behdas, irr wisseem weenadas, jebfchu garra apfokhschana un fkehloschana pee wisseem weenada wehl nau. Kad kahds dohmatu, fa winsch weens pats, bes zitteem warr isitkt, tad kahds allojabs, jebfchu winsch sawu allofchânu ne-atsiht, jeb atsiht negriib. Dshwes kahrtâ, wallodas, apgehris, fkehloschana, leelakti un masaki geuntu gabbali, lohpu skaitli, jeb naudas krahjumi, kas zittam wairahk, zittam masahl, newarr weenprahktigu draudhigu dshwofchânu aistaweht. Kursch prahktigs zilweks waj schè, waj zittur warr leegt, fa fennalds laikós dauds netaisnibas darritas. Muhsu laiku schel-schânai un nemeeram irr winnu fakne fennalds laikós mellejama. Tahds buhtu gattaws peenabahrsdina kas to nesinnatu fa wezzas rehtas usplehfoht jaunus rehtas newarr dseedinahk, ja dseedinaschana nenahk zaur semmes likkumeem. Arri augsti mahziti zilweki warr netaisnibu darriht un sawas garra dahwanas neleetigi walkahk. Un pee kurras tautas un kurrâ walsti kas nau notizzis? — Deems peedohd grehkus! muhsu Iggaunija dauds sirgu sohj un dauds khehtim durwis uslausch, bet es griibbetu to pasiht, kas talab wiffus Iggaunus par sirgu sagleem eedrohschinatohs faukt. Jeb waj kahds dohma, kad Baltijas gubernijas Iggauni un Latweefchi ween dshwotu, fa tad wiffi laimigi un meerigi buhtu, un teem par nelo nebuhtu jasehlojabs? Tahdas dohmas tihri melli! bet ihsteni tad iszeltahs rahschanas, sribdeschanas un pluh-

ſchanahs. Kaſ zittadu meera gudribu gribb paſluddinaht, lai taſ to teem peenabahrſdineem ſluddina. Kamehr Deewa faulite ſpibdehſ, tamehr tahduſ laikuſ nepeedſibwoſim, fur wiſſi zilweki weenâ augumâ, weenadâ bagatibâ, gudribâ un deewabihjaſchanâ raffeeſ, fur nekad weenam pret ohtru nau jaſchehlojahſ. — Kad weenſ jeb ohtrais no tautas brahteem ar ahtrakeem fohteem ne kâ paſchi uſ preeſſchu ſteidſahſ negribbedamſ uſ mums gaidiht, nu, tad darrait to, kaſ neweenam nau aiſleegts: Dſennatees ſawu garru aplohpt zaur ſlohloſchanu, audſinajeet ſawas ſirdiſ eelſch deewabihjaſchanas, tohpeet mohdrigi garrâ derrigahſ ſinnatnibaſ eemahzidameeſ, dſennatees winnam paſſat un juhſ tapfeet tâpat zeeniti, kâ wiſſch tohp zeenihſ.

4) Ne kâ buhſ kohpâ dſihwoht it ka wiſſahſ ſchetras tantibaſ buhtu jaſakauſe kohpâ par jaunu miſtruta utibu, fur lai ikweenſ to zelmu un tautu aiſmirſtu, no ka wiſſch iſzehleeſ. Tahda ſakauſeſchana newarretu zittadi notift, kâ ween tad, kad weena tauta eelſch ohtraſ ar warru taptu apſihzinata, kaſ tik ilgi nau waijadſigſ, lamehr wiſſa tauta kohpâ pehz ſawas labbaſ atſiſchanaſ un wehleſchanaſ, tahdu ſajauſſchana par labbu peenem. Neweenſ behrnſ ſawu mahti un ſawas mahteſ wallodu newarr atſtaht; tomehr wiſſch ſweſchahſ wallodaſ warr mahziteeſ un taſh zeenihſ, jo wairahſ, jo labbahſ. Tautibu newarr iſnihzinahſ nedſ zaur ſweſchahm wallodahm nedſ zaur ſweſchu apgehrbju; jo walloda, apgehrbſ, eerahſta dſihweſ kahrtiba, bagatiba, nabadſiba, leelaki, jeb maſaki gruntu gabbali u. t. pr. ſche neſo nepaliſhſ. No medna muhſcham nezeſſeeſ rubbeniſ, nedſ no rubbena irbe, jebſchu tohſ eemahzitu zite ar zittu ſpalwas mainihſ un zite no zitta dſeedahſ mahziteeſ. Egle un behrſe warr gan kohpâ augt, bet no egloſ behrſe un no behrſeſ egle muhſcham ne-iſaugſ. Kaſ ap tahdeem pahwehrtiſchanaſ darbeem ſawu karrogu wihzina, taſ gribb pahwehrtſ to, kaſ nepahwehrtſchamſ un beidſohſt winnam meera japaleeſ, kad winna puhliſch un darbſ irr welti biſiſ. Kaſ labbu, kreetnu Igganni, jeb Latweeti par derrigu wihru ne-atſiſht, waj tam puſkohſalehjeiſ, kaſ nei Kreenſ nei Wahzeetſ labbahſ buhſ? Teem kaſ ſawu tautu mihl, ſchiſ mihleſtibaſ deht newarr eenaidſ zelteeſ pret zittahm tantahm. Lai katriſ paleeſ ſawâ tautâ, bet lai ikweenſ ſawu galwu un ſirdi mohdina zaur derrigahm mahzibahm uſ de-wabihjaſchanu un uſ derrigahm ſinnatnibahm. Jo wairahſ ſawu garru aplohpiſ, jo pilnigahſ zilwekſ eſſi tu, — un zilweki mehſ gribbam weenumehr buht un palift.

5) Ikweenſ lai paleeſ taſh tautas behrnſ, no kurrâſ taſ dſimmis. Zilweku irr wirſ ſemmes no daſchadahm rahſehm, no daſchada auguma, no daſchadahm ſehrwehm, zitti balti, zitti eſarſani, zitti melni. Zebſchu no auguma un iſſlatta daſchadi ſchirti, tomehr tee irr zilweki, kam beſ kahdeem eemeſleem nau waijadſigſ zittam ar zittu ſrihdetees un rahteſ. Swehtôſ rakſôſ neſtahw, bet daſchâſ zilweku kaunâſ ſirdiſ ſtahw gan rakſihtſ, ka

Wahzeefcheem, Igganeem un Latweefcheem zite zittu buhſ nihdeht. Ko jelle dohmatum kad 2 lihſ 4 wihri weenâ nammâ, ſem weena jumta dſihwoſu, kaſ ikdeenâſ kohſtohſ un reetohſ zite zittu kaitinadami, zite zittam ſpibtedami gribbedami nammu eedehſinaht? Abbi dſerr no weena awota un abbi gluhſ uſ to, ka uhdeni ohtram par ſpibti warretu ſamaitahſ, abbi kohpâ dſihwo un ſtaiga uſ ta paſcha namma grihdu, un abbi gluhſ weenſ uſ ohtru, ka prettineeku warretu ſem grihdâſ ſemmê guldiſnaht. Abbejuſ faule apſpibd un abbejuſ augligſ lectuſ wehſina un tomehr abbeem reebj, ka faulite arri ohtram ſpibd. No ka taſ zekahſ? Waj no tantibaſ? Nemaſ ne, bet no kaunâſ ſirdiſ, kaſ ohtru zilweku ſewim lihſdâſ nee-zeefſch un eemeſluſ melle zittu nihdeht, apſkauſt un winnam ſlahdi darriht. Waj tahda dſihwoſchana laimiga? To netizzu! Weenprahtiba darra ſipru; ſchkelſchana atnemmm ſpehluſ. Ko weenſ turr par laimu, to ohtrais turr par ſpaidu. Tam kâ nebuſhſ buht, bet abbeem buhſ par zitta laimi preezateeſ un par zitta behdahm ruhpeteeſ. Kad abbi pateeſi gribbetu atſiht, kaſ abbeem derrigſ irr, tad wadſim gruhtahſ nahktohſ blukki eeſprouſteeſ, ne kâ nemeeraputneem muhſu ſabeedrotâſ ſirdiſ ſchekelt. Kad ar zitteem draudſibu gribbam uſturreht, tad no daſcha labbuma paſcham ja-atſakahſ; kaſ draudſibu gribb uſturreht, beſ ka draudſibai par labbu kaut ko nodemiſ, taſ draudſibu ne-uſturrehſ. — Kaut jelle mihleſtiba uſ tehwuſemmi un uſ tuwakeem wiſſuſ mahzitu, kaſ wiſſeem pee winnu meera derr. Lai ikweenſ ſawâ weetinâ dſihwo, bet lai wiſſi dſihwo eelſch meera, kâ pallaſſigſi behrni un uſtizzigi pawalſtneeſi ſawam Semmeſtehwaſ, kaſ muhſu laizigâſ un garrigâſ mantâſ glabba un ſarga. Waj tiz- zat waj netiztat, bet taſ irr teeſcham teeſ: Kamehr plehſiſſeeſ, kohdiſſeeſ un zite zittu tirrinahſ, tamehr abbeem ſlahde iſzeſſeeſ. Kad akka ar neſklaidru ſahrmu pildita, tad ſklaidru uhdeni ne-iſſmelſi, un dadſchi wihna ohgâſ ne-neſſiſhſ. —

Tahdu atbildi dohd Igganu awiſeſ uſ to wirſpeeminnetu jautâſchana: Kâ warretu ſchetras tantibaſ, Igganni, Latweeſchi, Wahzeefchi un Kreeni muhſu guberniſâſ uſ ſemmemm un pilſehſtâſ ſaderrigi un meerigi, kâ weena Semmeſtehwa behrni, ſawai tehwuſemmi par labbu, zite ar zittu laimigi kohpâ dſihwoht?

Lieventhal.

„Brettſchanaſ“ prettiſchana.

Wezzam ſaulam irr par gruhtu un ne-eeſpehjana lecta jaunekteem lihſi lehlaht. Kur ſehſe ar kâtru lehzeenu ſelta gabbalu ſagrahb, tur wezzaiſ knappi kahdu pettaſu ſaſneedi. Tapehz paleeſ wezzaiſ mahjâ uſ beukſiſcha, — lai danzo, kam papehſchi neeſ. — Schiſ dohmaſ man eenahza prahtâ, kad to rakſu Latweeſchu Awiſchu peelikumâ pee Nr. 26 „Brettſchanaſ“ biju laſſijâ. —

Taurina Gedarts tur taifahs mums usspeest diwas leetas, no kurrain weena irr: ta jauna pawissam swescha, ne dsirdeta ne redseta ortografija, — ohtra: ta dseedaschana pehz zippareem.

Bahraki par 20 gaddeem skohlotajs buhdams un wairahk ne ka tuhstoschu behrnu mahzjis esmu daschas leetas pahrbaudijis un arweenu to peedfihwojis, ka skohlā lahga ne-eet ja skohlotajs irr needrai lihdsigs, ko katrs wehjsch schurp un turp ware schaubiht. — Dapehz, — un sawā muhschā arri jau daschu rindinu sawai tautai par garrā zillaschanu un mohdinaschanu rakstjis, un ar teem wisdsklaki mahziteem wallodas un ortografijas prattejeem schinni leetā darrischanās stahwejis, es no sawas puffes pee tahs atfihshanas nahzis, ka tahdu ortografiju, ka tai minnetā rakstā sawu muhschu ne rakstischu, nedf mahzischu. Kas to gribb lai darra, bet, lai apdohma; — lai apdohma, kurre ortografiju turreht par to riktigu; waj to ortografiju no Wienensteina, no Ullmanna, jeb waj to ortografiju no Taurina Gedarta.

Par to ohtru leetu: „dseedaschana pehz zippareem.“ negribbu dauds stihwetees; tik to prassu, lai ar walti nerauga mums wiinu usspeest. Lai jel katris dseed un dseedaschanu mahza us tahdu wihs, ka wihsch to wislabbaki warr un proht. Kas zipparus ceraddis dseedah, warbyht ka tam us nohtem lahga ne-ees un ohtradi gaddisees tāpat atkal; bet skunstigaka tohna gabbala dseedatajs kerses arweenu mihlaki pee nohtem — ka to jau daschās dseedataju beedribās esmu redsejis, kurre waddoni un dseedataji tomehr leeli zipparu draugi bijuschi.

Bet kad Taurina Gedarts zeenijamu J. Z. kungu par fellas waggas dsinneju apshime, tad man winnam jafalka: Antur, kur nu stabbulite! — J. Z. kungs irr sawā amatā meisteris zaar un zaar irr weens ihstens „Pats wihs“ — kas skaidri un gaischi snu, ko wihsch gribb. Zif un kahdu fehllu wihsch sawā muhschā sawai tautai un sawai tehwu semmei par labbu kaisjis un sehjis, kahdus augtus ta neffuse un kahdas tschaumalas wihsch pahrkohdis, to ar wisseem zippareem newarr wis isrehknaht, ne apdseedah. — Ja zeenij. J. Z. kungam arri nepatiktos tahs peeprassitas peerahdischanas Awises eelikt, tad tomehr sinnam, ka winna dsikli arti aruni un wiina kupla sehja zaar to wehl nepaliks fella, nedf nonihkuse, un ja mums padohms buhs waijadstigs, tad peenemsim to no wezza un saprattiga mihlaki ne ka no saprattiga ween. —

Beidsiht wehl japeeminn, ka T. Gedarts nohtes tik klaweeru un ehrgetu spehletajeem ween un zipparus nespehletajeem, ka skohlnekeem u. t. pr. par weenigi derri-gahm un dabbigahm tohnu simehm eeteiz. Us to winnam tiklai to padohmu warru doht: no-eet un pa wissu dseedadamu Widsemmi isklauitees, kur zeenijamu J. Z. kunga darba lauks pee spehletajeem un nespehletajeem arri

eelich dseedaschanas pilnōs seedōs lihgojahs, un tad spreest, waj nohtes irr derrigakas par zippareem waj ne.

K. Simonsohn,

Wahnes dr. fholm. un ehrgelnees Kursemme.

Darbs un nauda.

(Pehz Wahzu wallodas no Chr. Sch—g.)

Kohschaku weetu jau aplam newarreja pafaulē useet, ka Lankas muishu, kur Lentinisch mahjoja. Wezzais Lentinisch bij schihs muishas ihpafschneeks. Wihsch kahdā wallarā fakrehfloht — tas bij waffaras deenā — sehdeja appaksch kuplas leepas sawā wallā. Wisseapfahrt, kamehr azzis sneedja, us wiina plafcha tihruma peebreeduschas wahrpas lihgojahs, un abbetu dahrsā pilni sarri ar puseenabkufschem, brangeem augleem schuhpojahs. Leija, upp'mallē, prahwas sudmallas malla; tahs arridsan peederreja winnam. Patlabban trekni gannami pulki pahrnahza no gannibahm. Nau brihnumē, ka wezzais Lentinisch scho wissu Deewa swehtibu apluhlodams, sawas garahs pihpes duhmus kuplakt gaisā laida un preezigaki smaidija: tas jau wiss wiina am peederreja, un to wissu wihsch ar Deewa palihgu zaar taifneem sweedreem, uszihrtigi strahdadams, par ilgeem gaddeem bij fakrahjis un eelohpis. Tomehr winnam wehl bij labbaka manta, prohti: tee bij wiina trihs behrni: Kahelis, stalts wihs, 28 gaddus wezs, taggad jau tehwa labba rohka wissās darrischanās. Mannina, wiina wezzaka, un Marija, wiina jaunaka meita, sirsnigi, peemihligi behrni. Wissi schee trihs behrni wezzam tehwan pareisi bij isdewufsches un tam preeku darrija. Tā tad wihsch atrainis buhdams, sawas kreetnas pirmahs un ohtrahs seemas un tschetru zittu behrnu nahwi zil nezif paspehja kluffā garrā pazeest. Lentinisch sawā muhschā jau 75 gaddus bij peeredsejis, tomehr — kas to nestinnaja, tas wiinu turreja desmits gaddu jaunaku; jo wiina feija israhdija weffeligu wihru, un wiina gars wehl bij jautris un dedstigs. Ta bij sinnama leeta: no wisseem apfahrtjeem semkohpjeem us prah-ta apkerschanu, ismannibu un gudribu pee semmes dar-beem jeb pee andeles buhschanas wezzajam Lentinam nebij prettineeka. Tadeht — kad swarrigās leetas kahdam padohms un palihgs peetruhka, tad jau tas zittur negahja, ka pee wezza Lentina tehwa apwoizatees. Tā tad Lentinisch bij bagahs un gohdats wihs. Bet scho ahrischku laimi wihsch — ihsti fakloht — bij panahzis, pahreem gudribas pantineem pallausidams. Ta leeta bij tā: Lentinisch bija kahdā dahrsneeka dehs, kas pilsehtas tuwumā kahdas pahri puhra weetas dahrsa, un wehl kahdas puhra weetas tihruma semmes par ihpafschumu turreja. Tā tad Lentinisch pa-anga puslihd, ka pilsehtneeks, labhā, grun-tigā skohlā mahzidamees, — puslihd ka semkohpis, fris-chā, weffeligā gaisā strahdajoh. No sawa tehwa, jau behrna un jauneka gaddōs, wallas brihschōs, kur ar

flohlas darbu nepublejahs, pee wiffa — ir pee pagruchta semmes darba peespeests, winsch mahzijahs, daschu gahrdu lumofu, daschu pilsehtneeku islustefchanu peezesdams — agri atsiht to Deewa spreedumu: „Ar fweedreem tawâ waigâ buhs tew tawu maifi ebst.“ Kamehr derrigas ffolh-las mahzibas winna garra azzis atwehra un winna atsihschanas mehrki isplattija. Tahdâ wihsê schis behrns fameem wezzakeem par leelu preeku jau agri attihstijahs un — kâ wezzakais dehs tehwam — par stipru palihgu un atspaidu palikka; jo winna tehws til ko paspehja sawu leelu familiju uturreht. Bet wehl ko japeeminn, kas schim behrnam atnessa ne-isteizamu fwehtibu, prohti: winnam bij prahstiga mahte, kahda ffolhmeistersa meita, kas nebij wis muzzâ augufe un par spundu barrota, bet brangi sapratta wiffu, kas kreenai behrnu un namma mahtei der sinnahst. Schi mahte, sawus behrns audsejoht, walkaja par pamatta mahzibu to mihtu Deewa wahrdu un sawadas saklamu wahrdu perschas, ko winnas nelaika tehws winnas dseefmu grammatas wahla eelschpuffe bij eerakstijis. Tahs perschas winna leelâ zeenâ turreja, tomehr winna to wis nesinnaja, par zil leelu fwehtibu schee rihmju pantini winnas wezzakam dehlam paliks, kas tohs eewehrodams, palikka par turrigu un laimigu zilweku. Bet kas tad tee bij par rihmju panti-neem, kas dseefmu grammatas wahla eelschpuffe bij eerakstiji? Dee bij ar wezzas mohdes rohlas rakstu — ar drebbofchu rohlu tã rakstiji:

Statt' us sihli — neba fweesch'!
 No tahs zekahs ohsol'mesch.
 Statt' us lahst, kã ta pill,
 No tahs zekahs juhra dsill'.
 No pulks smiltschu graudineem
 Krahjahs kahpas tuknescheem;
 Grehtu pulki smaggi speesch,
 Tikkumi teem zellu greesch.
 Tadehl behds, fur grehtus darra,
 Masam grehtam leela warra!
 Za irr wezza, taifna sima:
 Leelum's nahk no masumina!

Newarr iteitt, zil dsilli schee wahrdu sehnam firde kehrahs, kad mahte winnam tohs isskaidroja — justament tahdâ deenâ, kad kahds grehzineeks pee kauna stabba kua noteefahst. Schee wahrdu aisgrahba sehna firde it warren; winsch ar sawu gaischu sapraschanu atsinna it pilnigi scho wahrdu pateefibu un tohs wahrdu wairs ne muhscham ne-aismirsa. Kad mahte turpmahk pee sehna kahdu nekahrtibu pamannija, tad winna, ar pirstu gresodama, peeminneja: „Leelum's nahk no masumina!“ un tuhdat masais Konrads sinnaja, kas tam jadarra. Kad no zitteem daschreis fahla runnahst, prohti: ka tee zaur palaidibu, isfchkehrdibu jeb dsehrumu trubkumâ, behdâs jeb nelaimê frittuschi, tad mahte atkal peeminneja: „Leelum's nahk no masumina.“ Bet ir tad mahte fazzija: „Leelum's nahk no masumina,“ kad ta

kahdreis Konradam kahdu naudas graffi eelschkinjoja, laitas to sawâ mahla krahstnâ usglabba jeb krahj. Konrads, tã umuddinachts, aplahjoja sawu naudas kraufu un dohmaja us to, zil bagats winsch tad buhschoht, kad to piinu peekrahfchoht ar naudu. Tã tad paklausiba, fahrtiba, gohdiga uswefchanahs un faturriba sehna firde no paschas mahtes kua dehsita un lehnitnahm audseta — lihdi ar laifu behrns arween gaischaki dabuja atsiht scho tikkumu wehrtibu, un schi pahrleezinafchana arween zekaki eesafnojahs winna firde.

Kad Konrads to wezzumu atfneedsa, ka jau warreja pats maifi pelniht, tad winna brahlis eestahja winna weeta tehwam par palihgu, un Konrads nogahja pee kahda grasa par dahrsneeku. Bet wis nau selts, kas spihd. Wan grafs fohlija — ja winsch buhschoht ar Konradu ar meeru — tam brangu lohni doht, tahdu, ka jauneflis warreja zereht, labbu dalku no tahs saweem wezzakeem pasneegt; bet drihs israhdiyahs, ka grafs bija tahds zilweks, kam jo gribboht newarreja pa prahtam isdarriht. Zil usihtigi un ismannigi arridsan Konrads sawu dahrsneeka amatu strahdaja, winna lungs atradda tomehr arween ko wainahst: dahrsa fahnes nebij deewagan gahrdas; augtu kohki — kantschu tee pilnôs seedôs stahweja — fahfoht nihkt; pulkes pasandejoht sawu gresnumu un smar-schu — tã grafs fa-ihdsis fazzija. — Warr nojehgt, zil dauds Konradam bij japazeesch un ja-isturr pee tahda ehromota lunga! Zits winna weeta buhtu pabehdsis; bet winsch palikka; un pee tam winnas dseefmu grammatas ohtrais pants palihdsija, kas tã skanneja:

Sapnodams neklattees tahli,
 Remm tahs leetas, kã tahs irr,
 Til to labbu fewim schkirr;
 Tadehl preekôs, behdâs naigi,
 Til to labbo puffed gaidi!
 (Us preekschu wehl.)

Deewa atsihschana.

Reds, wista eedferr ubdens lahstti,
 Un tad ta azzis zell us debbest;
 Pirms balodis irr knahbis graudâ,
 Winsch luhgdams paklaunahs, tad bauda.
 No tee bes prahta darra, darri tu
 Ar praht, ka tewi kaunâ neliktu.

P. Stepp.r.nu.

Mihktu usminneschanas.

1) Flintes gailis. — 2) Spalwu pehle, dehle, mehle.

Ohfščera pappum.

Nahku appakščâ minnehts, no sawada listena speests, ar it leelu luhgščanu:

Wezzaki man usdewuſchi, ahtri jo ahtri ſeewu apnemt, lai wezzums ne-usnahkoht, jo tad tik kant kahda buhſchoht japanemm. — Bet tai waijagoht buht wiſſupiemš ſmukkai, ſkohlota, bet uſ wiſſadu wiſſi bagatai; — beſ tam wehl eekſch naudas gaddeem, taſ irr apakſch 21 gaddeem.

Eſmu nu gan nehmees mekleht un wiſſuſ faktuſ apmalliſ, bet wiſſe welti. — Pehz leelas mekleſchanaſ reiſ arri biju ihſtu „rohſiti“ uſgahjiſ, kam wiſſaſ ſchiſ buhſchanaſ buhtu, — tik ne taſ mantas; ihſti neſiunaju, ſahku pehz tam arri praſchinaht, bet tikko no tam peemineju, tad dabuju tahdu deggunu ka bij jakemm leeli par mugguru un jadohdaſ tahlatu. Negribbeju wehl meera likteſ, bet newarreju un newarreju tahdu dabuht, taſ buhtu pehz wezzaku prahta. Wrenai bij ſchahda, ohtrai tahda waina un taſ patiktu taſ atkal nenahk. — Patſ arri newarru ſapraſt kahdu eemeſtu ſchiſ pret mannim turr. — Janninſch jau wairš ne-efmu, wezš turprettim arri ihſti ne. — Maſinſch arri ne, jo puika buhdamaſ, palihdſeju tehnam ſkrohdera amatu dſiht, kur tad arri papilnam duſſu jehru galku dabuju ſa-ehſteſ, no kam braangi ween nehmoſ ſteepteſ. — Mukkiſ arri ne-efmu, ſwetſchu gallinuſ arri ne-ehdu, dſert dſerru ar mehru. — Kad mannu draugu „Schnurki“ uſ duſſu pawaddija, tad biju par pahterneeku luhgtaſ. Beſ tam wehl daſchu labbu amatu prohtu. — Tiklai no ſkrohdereschanaſ man azzis tahdaſ paſchauras palikkuſchaſ, bet par to atkal man dabba labbi prahwu deggunu dewuſe. — Bet ka ne, ta ne. — Wezzaki nu nolikkuſchi laiku, lihdi kurram wiſnotat buhſ apſeewoteeſ. Tadeht nu man žiſ nekāſ ne-atleek, ka pee žums paliidſibu luhgteeſ, jo žuhſ ohfſcheredami toſſchu warbuht kahdu uſeſeet, taſ wezkaſeem pehz patikſchanaſ buhtu un pee man gribbetu nahk. — Ja nu žums gadditoſ kahdu atraſt, tad luhdſami darreet man to ſinnamu.

Žerredamaſ ka žuhſ ſcho mannu luhgſchanaſ iſpildſeet
paleeku

Žuhſu

ittin paſemniſg

Puhrgallneeka Beikaſ dehlš Andſchuſ.

Wehlam labbaſ laimeſ!

Pehterburgâ, 1. Juli. Winneſtu wiſſſchanaſ no pirmas 5 prazentu walſtiſ aiſleeneſchanaſ biſſetehtim ſchee nummuru winnejuſchi:

200,000 rubl. ſerija (03110) Nr. 34. 75,000 rubl. ſer. (13873) Nr. 26. 40,000 rubl. ſer. (11839) Nr. 22. 25,000 rubl. ſer. (16439) 11. Pa 10,000 rubl. winnejuſchi: (02796) 3, (04050) 8, (13921) 28. Pa 8000 rubl. winnejuſchi: (10505) 48, (03559) 19, (11309) 2, (03453) 23, (13495) 26. Pa 5000 rubl. winnejuſchi: (3559) 19, (6380) 25, (10921) 21, (3998) 23, (16652) 25, (16563) 6, (3579) 2, (8593) 26. Pa 1000 rubl. winnejuſchi: (10437) 46, (8003) 43, (16212) 13, (14874) 43, (8791) 29, (15521) 5, (4643) 47, (1605) 33, (4457) 9, (6645) 7, (483) 35, (19781) 9, (6067) 2, (6227) 2, (9200) 32, (863) 28, (177) 39, (13258) 24, (11990) 42, (4733) 19. Pa 500 rubl. winnejuſchi: (14669) 28, (6673) 32, (9607) 34, (11627) 35, (19458) 43, (3015) 33, (13140) 37, (7248) 34, (12,227) 35, (17407) 24, (15365) 5, (3222) 3, (14453) 32, (16960) 48, (10910) 10, (14412) 30, (613) 37, (3495) 42, (13310) 13, (10372) 38, (14846) 50, (5229) 46, (5445) 31, (182) 30, (4237) 21, (7968) 48, (3438) 24, (12159) 18, (4458) 15, (15225) 35, (17345) 28, (19765) 2, (19240) 22, (19039) 32, (6712) 44, (5470) 38, (12514) 11, (19278) 46, (17983) 5, (17969) 43, (13542) 37, (10) 8, (13282) 33, (15943) 9, (7489) 37, (3083) 47, (8751) 38, (1473) 45, (9371) 3, (14715) 20, (12728) 29, (19601) 36, (900) 2, (10000) 24, (14438) 22, (8301) 30, (2183) 9, (58) 24, (10016) 21, (10152) 2, (4452) 4, (8614) 24, (3329) 3, (14235) 41, (17692) 14, (10064) 36, (11961) 27, (11852) 7, (7050) 37, (5420) 32, (6709) 20, (18913) 28, (6677) 46, (714) 46, (940) 34, (14102) 9, (15676) 6, (10260) 4, (4828) 40, (3471) 41, (9984) 44, (9023) 4, (12946) 12, (9483) 9, (6136) 17, (4889) 1, (5097) 29, (15339) 3, (5102) 2, (6618) 6, (2961) 30, (8074) 46, (3252) 34, (8259) 22, (17393) 40, (11517) 26, (12274) 43, (14389) 16, (11174) 41, (5867) 49, (6168) 35, (7393) 16, (15708) 12, (9783) 30, (15960) 27, (8154) 33, (12952) 30, (4755) 37, (6064) 12, (6372) 47, (9939) 50, (19772) 22, (15658) 3, (2772) 24, (6404) 4, (14839) 42, (5242) 22, (16058) 39, (19616) 11, (3449) 14, (7393) 46, (5806) 33, (9530) 7, (19842) 33, (10167) 3, (7975) 31, (11599) 26, (8476) 21, (6280) 9, (7055) 1, (18500) 25, (13436) 1, (1493) 18, (18116) 50, (691) 25, (3964) 3, (10432) 13, (2258) 6, (4147) 47, (11735) 35, (17053) 13, (2841) 43, (18294) 47, (405) 45, (12675) 11, (4591) 11, (17141) 21, (288) 17, (8268) 4, (1406) 4, (9035) 27, (18999) 16, (7599) 40, (13617) 8, (12599) 29, (2861) 37, (2925) 12, (16276) 44, (8268) 7, (10484) 31, (11147) 3, (7357) 46, (4769) 17, (9551) 29, (7746) 26, (18873) 10, (8911) 46, (16144) 7, (14133) 29, (1748) 29, (297) 28, (14628) 44, (17980) 44, (18768) 44, (13918) 14, (274) 24, (2173) 41, (15991) 7, (8027) 10, (14117) 36, (16096) 27, (12338) 28, (3985) 11, (17549) 40, (3402) 39, (906) 1, (19951) 10, (11411) 4, (13164) 11, (19611) 18, (13043) 11, (6520) 32, (19113) 18, (14184) 37, (18222) 44, (7536) 21, (8388) 2, (5880) 41, (8591) 47, (8998) 15, (1852) 32, (10691) 2, (19382) 44, (18997) 26, (14537) 5, (16820) 10, (13283) 33, (10366) 31, (16040) 38, (12428) 24, (14140) 26, (15622) 2, (10563) 3, (8901) 43, (876) 18, (13993) 29, (1442) 47, (11043) 33, (10214) 40, (8129) 38, (2560) 1, (4508) 35, (14324) 27, (5597) 34, (13563) 21, (13473) 17, (9330) 38, (14607) 19, (8183) 21, (3274) 17, (11853) 41, (230) 16, (18722) 32, (3891) 7, (16453) 4, (9667) 8, (14633) 18, (17033) 16, (18130) 5, (11801) 23, (11149) 11, (9291) 31, (8912) 2, (3420) 23, (11023) 10, (1821) 7, (4558) 25, (1817) 14, (9755) 6, (16968) 33, (13068) 3, (19641) 15, (13859)

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena tiziba, weena kristiba.

Rahditajs: Par Latweefchu originaleem jeb pasch'raaksteem. Sirsniga pateiziba. Missiones dabwanas faamias. Jaunt raksti. Jauneku eefwehtifchanas dseefma. Kapfehsta. Stahdi anzerkami selta graudi. Gu-dribas graudiat.

Par Latweefchu originaleem jeb pasch'raaksteem.

Un ja schè, fur mijahs, kas noteef,
No jauna mums kohpà buhs nahkt:
Tad gribbam, ko preezigi beidsahm,
No jauna mehse preezigi fahkt.
K. N. Girgensohn.

Kad schè par pasch'raaksteem, jeb originaleem runnaju, tad dohmaju us tahdeem raksteem, ko kahds rakst-neeks pats isdohmajis, pats raddijis un farakstijis. Tahdi pasch'raaksti warr buht apraksti, spreedumi, stahsti, pas-fakkas, teikas, teatera-spehles un zittadas sawwakkigas fadohmashanas. Originatu rakstneeki israhda to kahpeni us kahdas winnu tauta gaismas buhschanà jeb garrigà at-tihstifchanà stahw. Tapehz wajag originatu rakstneekem lihds arridsan kreetneem tautas wihtreem buht, zittadi tee sawu ihsto mehrti nebuht nepanahl; jo originali irr arridsan tahdi raksti, ko gudris rakstneeks tà fastahdijis, la wiffa tauta to teefcham par sawu ihpaschumu lai warr atsiht un zeenaht. Latweefchu tauta wehl stahw us semm s attihsti-fchanas kahpenes, tapehz tai wehl lohti mas originatu atrohдахs.

Wispirms Latweefchu Awifsch schinni gaddà wehl tiklai weenu paschu kreetnaku originalu lassiju un tas bij no Chr. Sch—g kunga, ar wirkrakstu „Diwi kaimini“ eefsch Nr. 2, 3, 4 un 5. Nemfchu to taggad preefschà un meh-ginafchu par to dauds mas smalkakt pahrrunnahkt. Schis originalis bij wairahl tautas eerafschàs farakstijis un warr buht tapehz Chr. Sch—g kungs tè dohmahs:

Mis kaluina meefchus sehju,
Lai appenis neredset;
Appens bija tahds bahrgs wihtis,
Kohkà kahpa skattitees.

Bet mihtais Chr. Sch—g kungs, par to nefas, un ja schè, fur mijahs, kas noteef, — no jauna mums koh-pà buhs nahkt: tad gribbam, ko preezigi beidsahm, no jauna preezigi fahkt. Tuhs ar sawu pirmo originalu, kà drihs redsefim, dauds zitteem Latweefchu Awifchu lihds-strahdneekem effat preefschà gahjuschi.

Gribbam tad nu to pahrspreest. It katram origina-lam saws mehrtis, ko tas kuhlo panahkt un isskaidroht un tam originalam „Diwi kaimini“ irr arridsan saws kohdols eefschà: prohti, tas dsennahs peerahdiht, zil

jauki mahzihts un palemigis zilweks zekahs un nahkt gohdà — un zil breefmigi kriht un tohp kaunà nemah-zihts un augstprahstigs zilweks. Tahda peerahdischana semmai lauschu kahrtai lohti derriga, skahde tiklai, la tas originals par ihfu, jo zittadi tahs daschdaschadas dohmas, kas ap scho leetu tinnahs, buhtu dabujufschas wehl wairahl parahditees un tahdà wihsè lassitajeem scho originali jo mihtaku padarrijuschi.

Man buhtu par leesu patifschanu, kad tas originals kà nekà us tahdu wihsè eefahktohs: Kad tumfchi ma-koni zilweku galwas apklahj, kad twaiki zilweku azzis faista un kad tumfiba winnu zekus apsefs, tad ais isfamiff-schanas un mahnu eedohmahm daschlahrtigi maldamees, kà patrihtam drihs us pasch'gudribas, augstprahtibas, lep-nibas, drihs atkal us wiffadeem zitteem nezeffeem, un pa-tumfibu grabbstotees tas noteef mums pascheem kà ne-ap-dohmajohi un nenohjehsoht. Bet kad lehns wehjiuschi fahkt puhst, tumfchi debbeschi schkirtees un mihta faulite sa-wus spohschus starrinus daschà nabaga graustinà zaur lohdsinu eemest, — kà tad daschu zilweku azzis atwerrahs un winnu prahti gaismojahs un kà tad winnu tumfiba un mahni lihds ar debbescheem fahkt sust. Bet tè jaw dohmaju tiklai us dascheem zilwekem; jo ne wiffi irr til prahstigi, tumfibas pohstu nojehgt un gaismas labbumu atsiht, tee tapehz falihdsinajami ar ne-augligeem stahdeem, un lai tee angfotohs, tad dabbas mahtei dauds irr ko publetees, tad wajag daudskahrt sishwam leetum liht un wajag arri brihscham bahrgam pehrkonam un sibbenam dugginahkt.

(Peesih mefchana: Tè tas gaddijums preefsch 30 gadddeem buhtu labbaki atstahjams, lai zaur to pascham tam stahstam wairahl appaluma buhtu. Jo tas gaddi-jums schè gandrihs nemas nederr, tè warr tiklai zaur teem muischneeka wahrdeem, kas tè kà no gohda wihtreem usteikti, dasch labbais it pateefcham us tahdahm dohmahm pa-krist: Es esmu bagats un manneem behrneem mantas deewsgan, kapehz tohs wehl skohlofchu un us tahdu wihsè sawu mantu tiklai isputtinafchu ween; lai nabagi behrni skohlojahs, jo teem zaur to wehl jamahzahs tahdu paschu mantu fakraht, kahda mums nemahziteem jau pilnigi rohkà un ar ko tàpat nemahziti sawà muhschà arri deew-sgan istikfim. — Tapehz wislabbaki, kad tuhliht pehz aug-schejeem eewefchanas wahrdeem, to stahstu drihst eefahk-dams, tà tahlahkt isskaidro:))

Tahda lihdsiba derr arri Latweefcheem, kam ais ilgeem, tumfcheem mahkoneem nu arri jau reis mihta faulite fahkt

atfpihdeht un të täpat arri atraddisim diwi tahdus graustinus, kurrä laträ fawadi kaimini dshwoja eelshä. Tur Kursemme, gluschi pret walfareem, tur spohscha faulife spihdeja weenlihdfigi dweju graustinu lohdsinds, bet tee zilweki schinnis abbös graustindös nebij wis til weenlihdfigi. Plawinsch, tä nosauksim to weenu kaiminu, bij it fawads wihrs, wirnam labbaki patikka pee mehnes spohschuma naudas un mantäs flaitiht un par meefu gahdaht, ne kä pee faules gaischuma garrigas sinnafchanas flahht un dwehfeli kohpt. Winsch fshohlas nekahda zeenä neturreja u. t. j. pr. (Të nu tas stahstis fahkaks un eet tahlaki.)

Wissu stahstu irr Chr. Sch—g lungs tohti ihfäs astonäs nodakkäs eedallijis, tur gan wairahht isrohtatas dohmas buhtu pa starpahm leetajamas, it ihpafchi pirmäs trijäs nodakkäs irr pahrlaeku weenlahrtiga lassifchana, turpretti tais beidsamäs peežäs nodakkäs irr ihstee kohdoli eelshä, kas tuhliht fawadi lassitaja dohmas aisaemni. Mannim til brihnumis, ka Chr. Sch—g lungs flaidri latwiski dohmadas, stahstam daschus teikamus warrejis eepiht starpä kas flann us wahziflu puffi; par preekschshimi:

teikums:

Tahs beidsiht minnetas ihpafchibas deht nelaika zeen. dshimtskungs wirnu lautu farga amata bij eesehllis . . .

Winsch kuplu rohzi bu turredamis . . .
Ka lai fshohlas mahzibas tohti uf zellu pawests . . .

Pirzeja sellis apfarga, kas bij uf tam nolikts, zirtejus weerakstiht un zeddeles weddejeem israhstiht . . .

Kohymannis labprahht gribbeja Plawinam pret lhdshu usdohht rakstifchanas darbu, ka lai winsch sellu weetu aistahw . . .

Newis: waižaja Plawinsch, atteiza Janzis . . .

flannetu pa latwiski:

Un zaur to winsch bija tahds peemihligas, ka nelaika dshimtskungs wirnu par lautu fargu eesehlla . . .

Turrigs wihrs buhdams . . .
Ka lai tu zaur fshohlas mahzibahm nahzi uf zellu . . .

Pirzeja sellis, tam bij uistzehts, zirtejus weerakstiht un weddejeem shimites isdohht, apfarga . . .

Kohymannis gribbeja labprahht Plawinam pehz fahhgshanas to rakstifchanas darbu usdohht, ka lai winsch tahda wihse sellu weetu yilditu . . .

Bet: Plawinsch waižaja, Janzis atteiza . . .

Ko ar to dohmaju, kad par isrohtatahm un jaukahn dohmahm runnaju, to warr tuhliht pee pascha fchi stahsta nomanniht, kad wehl par jaunu to gabbalu laffa:

„Kluffinahm Marija fshufsteja „ja“, — un mehnes tohs apspihdeja ar fawu flaidru gaismu. Tee eelshuweji (sic?) nejutta wis, kas sche notikka. Anna fehdeja pee fawa wibra gutas un turreja winna rohku fawa rohka. Suble stahweja mahtei pakkala un noluhkrojaks uf fawu zeedamu mihhu tehwu. Ak, fchis zeetsirdigais wihrs nu til wehl fajutta, kas irr mihlestiba, faderriba un weenprahstiba. Winnam tä isliklaks, it kä jauns pawaffars winna fidi atmohstohs. Kantschu winna degguma wahetes wehl fuhksteja un fahpeja, tomehr winna fids nekad til fwehtu meeru nejutta, ka taggad — un winsch, tas wihrs, no kurra azzihm neds behdu, neds peeku affaras lihds schim nekad nebij rittejuschas, — kas taggad raudaja — bet tahs nebij wis behdu affaras, bet tahdas gluschi fawadakas affaras, par to gan paschi engeli deb-

besis warreja preezatees.“ Pateesi ka schis ta dauts zitti gabbali schinni stahsta irr tohti jauki teikti un aiskustina waj gribboht waj negribboht lassitaju fidsis. Tahda wallega irr rakfneekam par gohdu; un jo wairahht un jo fmalakas dohmas Latweeschu originalös uf preekschu atraddisim, jo wairahht tad nomanniht, ka Latweeschi mahzaks dohmaht un fawas dohmas pareisi falikt un leetahht. Ta wehl nau nekahda gruhta leeta, kahdu weenteesigu notikkumu ihfi un weenlihdfigi nostahstiht, bet tas nahkaks gruhlaki, kahdu notikkumu waj stahstu ar gudreem un dshkeem, fmalkeem un jaukeem wahrdeem rittiga zellu ufwest un lihds gallam pawaddiht — un tä lassitaju patifschanu chtrahrtigi mantohht.

Stahsta septita nodakkä teel weffela farunna lassitajam preekschä zelta, to kahdi trihs muischas darbineeki, pusdeenu ehsdami, treekufchi; bet ta farunna mums neleekaks nemas ar to preekscheju tä fapihta, un lassohht bij mahahl patihlama. Tad wehl ta astota nodakkä irr pahrahht ihfa, to warretu ar daschadahm jaukahn mahzibahm garraku wilkt, un pehz teem Plawina wahrdeem: Kam to waižag? Kapehz waižag leelas dserfchanas un leelas tehsesfchanas turreht, tur jauns pahris mihlestiba fa-eetaks? buhtu tas stahstis tuhliht beidsams. Wissi zitti teikumi, kas pehz teem wahrdeem: — un ta bij prahrtiga wallega — nahht, bij gan agraki leetajami.

Tahdas irr mannas dohmas par Chr. Sch—g lunga originalu „Diwi kaimini“; un ja es të buhtu daschä weeta bahrgaki runnajas, tad tas taf nekait neneeka, jo tas jau tiklai parahda, zil wehra leekams Chr. Sch—g lungs tiklab manna, ka zittu lassitaju preekschä tizzis. Zil manna fpehla stahw, til warru leezinaht, ka Chr. Sch—g lungs ar fcho fawu pirmo originalu, kas uf wiffadu wihfi labba Latweeschu lahtiba farakstita un lam kreetni kohdoli eelshä, ka winsch pee Latweeschu originalrakstu panahfshanas darbam teizami kehrees flahht un zitteem to labbu preekschshimi dewis. To gohdu wirnam wissi lassitaji dohs un ta buhs jo jauka pateiziba, ka zaur fcho winna stahstu no wiffas fids buhfm mahzifuschees atsiht, zil jauki mahzihts un pasemmigs zilweks zellaks un nahht gohda — un zil breefmigi nemahzihts un angstprahrtigs zilweks kriht un tohy kauna.

C. H. Bertram.

Latw. aw. apgahdatajam peefuhstihstis fchis rakstis ar to luhgshanu, lai to lappina usnem:

Sirsniga pateiziba

tai jaukai dseedatajai Latweeschu Awise Nr. 25. par „weena behrna beidsamu wehleschanohs!“ Zou no pat jaunahm deenahm Awises lassu un wiffcem Awischu rakstiteem un apgahdatajeem no fids esmu pateizigs par wirnu

grubtu puhlinu un tautas apgalismofchanu. Bet kad nu ſcho dſeefminu laffiju, tad tappa mans gars it ihpaſchi aiſgrahbts un atraddohs ſlubbinahs, tai, man pateefi nepaſiſtamai rihmetajai, taiſniba un pateefiba winnas garra ſpehku preekſch daudſeem uſflaweht. Eſnu dauds dſeefmas un dſeefminas no Kurſemmes dſeefnu taiſita-jeem laffijis; taiſnibu ſakloht: newarru neweenu ſchoi lihdsinaht. Kad ſcho ribmi laffa un apdohma, tad ſirds luhſt, affaras azzis pluhſt un gars ſwehta jauſma us Deemu pazeſſahs. — Labpraht wehletohs un mihi luhſu to jauku dſeedataju, kad winna wehl kahdu ſkaiſtu pehrtu krohniti ar jaukeem perſchu ſeedeem Uwifes paſneegtu! —

J. Roppert.

Miſſiones dahwanas ſanemtas.

No	Kriſtburgas draudſes	70 rubl.	—	ſap.
"	Birſchumuiſchſas dr.	28	"	"
"	Egiptes	2	16	"
"	Dinaburgas	1	"	"
"	Dignajas	3	95	"
"	Laffes	6	"	"
"	Sezses	6	60	"
"	Sunnakſtes	29	36	"
"	Jaunjelgawas pilſehta dr.	5	25	"
"	Subbatas	17	62 ^{1/2}	"
"	Nerretas	33	"	"
"	Sihkeles	7	83 ^{1/2}	"
"	Saldus	27	"	"
"	Ufmes	3	48	"
"	Wahnes	66	"	"
"	Balgalles	11	"	"
"	Kandawas	30	"	"
"	Enguru	6	"	"
"	Sabillas	20	"	"
"	Stendes un Spahres	33	"	"
"	Piltenes	5	60	"
"	Jelgawas latw. pilſ. dr.	26	85	"
"	Jelgawas latw. lauku dr.	5	90	"
"	Dalbes	18	45	"
"	Bauſkas latw. dr.	16	80	"
"	Salgalles	10	"	"
"	Bez- un Jaunſauls dr.	13	70	"
"	Baldohnes	11	"	"

K. Raeder,

Kuld. Wahz, dr. mahz., Kurſem.
miſſ. generalreſerents.

Jauni rakſti.

- 1) Baltijas ſemkohpejs un winna amats pehz Wahzu ſemmes ſaimneela F. Breitaupt rakſteem latwiſki ſarakſtihts no S. Blumberg.

Grahmata ar ſcho wirſrakſtu nupat pee Steffenhagen l. Jelgawa drukkata un zaur wiſſahm grahmatu bohdehm buhs dabujama. Eſſam to pahrluhlojuſchi un newarram zittadi, ka no wiſſas ſirds to eeweheht wiſſeem muhſu ſemmiſchu ſaimneekem un ſemkohpeem. Geſſch 73 nodakkahm un 2 peeliſkumeem (223 lappas) tohp wiſs, kas pee muhſu gruntigas, teizamas ſemkohpibas derc ſinnaht un irr darrams, zauri nemts, gaiſchi iſrahdihts un jauki pamahzihts, ta ka katram, kas ſcho grahmatinu zauri iſgahjis, dauds dauds mahzibas labbuma un ſwehtibas atlehts un neweens tohs 75 kapeikus nenoschehlohs, ko par grahmatu buhs iſdewis. Newarredami ihſuma wiſſu to ſanemt, ko ſchi grahmata labbu neſs, gribbam tif daschas nodakkas te peeminneht, kas rahda to wiſſu tur atraddiſeet: Par auglu barribu, ſemmes ſortehm, lauku wiſſadu pahrlabboschanu, par daschadeem mehſleem, arſchanu, ezzeſchanu, fehſchanu, ka wiſlabbahl tas ja- iſdara, par wiſſadahm labbibahm un kurras fehſlu ſortes jo iſdewigas, par dſihwi ar ptawahm, par ſirgu, gohws lohpu, aitu, zuhku un putnu turreſchanu, barroſchanu un kohpſchanu; te ſlaht ihpaſchās nodakkās lohpu daktera mahzibas tohp dohtas, kas ar ſlimmeem lohpeem jadar; tapat ka ar ſaknu dahſeem, bittehm un auglu kohpeem jadſihwo. Gallā peedohts ſlaht preekſchraſts, ka ſaimneeks weegli warr ſawus gadda rehſinumus weſt. Walločas grahmata irr ſkaidra un jauka, ta ka to laiku kawejohht warr laſſiht un nemannoht prahtigā ſemkohpibas weſchanā pee-augt. Wehlam tad grahmatinai dauds laſſitaju un laſſitajeem dauds ſwehtibas.

S.

2) Jauneklu eſſwehtichanas dſeefma.

1. Deems ſwehtais Gars, nahz palihgā
Eſchi ſwehta ſtundina!
Teem, kas no Dewim leezina,
Ko tizzigi tee ſajutta
Ka winneem eſſi Beſtitajs
Un winnu grehku deldetajs
Tas widdutajs
Un zekka rahbitajs.
Kungs Jeſus paleez tuwumā
Klkatrā brihtina.
2. Tee atjauno to derribu
Ko kuhmi ſohljſchees,
Stahw Kungs Tu pats teem jauneem ſlaht,
Ka darra tee pehz Tawa praht,
Un kad tee ſahrdinati tohp
Tad ſauds un winnus mihi kohp,
Ka nepakriht,
Bet muhſcham pee Dew miht.
Un apſohlahs ar preezibu,
Ka Dewim peekerſees.

3. Lai wezzakeem tee preeku darre,
 Un fristiteem par gohd
 Tee Temim peeder mihlais Deems,
 Leez eng'leem pee teem peestahtees;
 Dohd winneem swehtu gudribu
 Un wairo fawu walstibu
 Ar teem, al Deems,
 Lai kluhst tee debbes weef!
 Lai dshwo un lai zil ween warr,
 Tee fawu gohdu kohp.

Chr. Schönberg.

Schi dseefmina ar peedohtu meldinu un nohtehm irr
 us ihpafchas lappas drukkata un Dohnberg f. grammatu
 bohdi Leepajâ par 3 kap. dabujama. Kad draudses loh-
 zekki waj eefwehtamee behrni scho dseefminu gribbetu few
 eegahdatees un eemahzitees, tad eefwehtifchanas deenai
 zaur to jaunu jaukumu krahtu.

S.

Kapfehtha.

1. Kapfehtha tu swehta weeta!
 Tihrams fo Deems apfehjis;
 Gesh tew meerâ dufs, kas zeeta:
 Pasaulê kâ wahrgulis. —
 Pasaul's behdas nobeidjis,
 Meerâ faldi aismidjis.
2. Kapfehtha tu swehta weeta!
 Tu arr' effi swehta man!
 Dohd Deems ka arr' guldinata,
 Mirstohst meesa arridsan
 Tohp eefsch tewis, kamehr naks
 Swehtais pastar' deenas laiks.
3. Kapfehtha tu swehta weeta!
 Meers eefsch tewis atrohdams!
 Lai gan dascha aff'ra leeta:
 Teef tad mihlais glabbajams
 Tawâ flehpi, lai tas dufs,
 Meerigs, arr' no grehkeem flus.
4. Kapfehtha tu swehta weeta!
 Zauka duffas weeting;
 Meesa kas eefsch tew' irr fehtha
 Meerâ duffehs kappinâ:
 Kamehr basuhn' atflannehs,
 Wiffa augfcham uszelsees.

5. Kapfehtha tu swehta weeta!
 Saremm' wehl kas tawa teef;
 Meesa wehl taps eefsch tew' fehtha
 Dwehpli usæms mihlais Deems
 Debbefis, kamehr atnahs
 Laiks, tad wiffus teefahf fahs.

K. M.

Rahdi apzerrami selta graudi.

- 1) Weenalga, wahgeem par pirmo waj zettorto rit-
 teni buht. Tikkai par peekto buht, waijag fargatees.
- 2) Gudriba ne-atrohd mahjas weetu us eelahm, gek-
 kiba nemm mahjokli augstâs pillis.
- 3) Weens gekkis darra desmit gekkus, bet desmit
 gudri newarr weenu par gudru pahrtaisht.
- 4) Bitte krahj meddu ar leelu ruhpihu, bet lahjis to
 laisa bes apdohmas un puhlineem.
- 5) Nabadfiba nau kauns, bet arri nau gohds.
- 6) Ikweens kehniusch mihlo fawu krohni un ikwee-
 nam gekkam patihl fawi nikki.
- 7) Berreschana un gaidischana padarra daschu zilweku
 par gekki; tapehz irr tik dauds gekki wirs semmes.
- 8) Smeeklaina leeta, muschu ar leelgabbalu schandihl.

C. H. Bertram.

Gudribas grandini.

Gribbi pasht pasauli,
 Zilwekus it gruntigi,
 Tad flatt' papreefch gaischibâ
 Sawâ pascha firjninâ! —

Deems zaur dabbas glihtumu
 Rahd' mums fawu gohdibu!
 Kad pee kahju pamefla
 Jau irr tahda gresniba.
 Zil jo leela gohdiba
 Debbefis buhs redsama!! —

E. F. S.

Latw. Awischu apgahdatajs: J. W. Safranowicz.

No zenjures atwehlehts. Rihgâ, 7. Juli 1874.

Druckahs pee J. W. Steffenhagen un debla.